

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Figuræ. Symbola. Ex Veteri. Novo. Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Partem Evangelij S. Marci Carolus quartus propria eius manu Latine scriptam, Aquileia ex Italia, Pragam misit; scribens inter reliqua ad Proceres, & Clerum Pragensem: Librum - sincerè complectimur. Jam disposuimus pulchrum, & preciosum, ex auro, & margaritis, pro eodem libro confici apparatus, pretij duorum millium florenorum. Quocirca De-

votionem vestram attentè requirimus, & hortamur, volentes; quatenus cum universo Clero civitatum, & suburbiorum nostrorum Pragenfium, eidem libro obviam venitis; & cum iucunditate spiritali, & gaudio, suscipiatis eundem. Bolland. 25. April.

TITULUS IX. EUCCHARISTIA.

§. I.

Figure, Symbola.

Ex Veteri.

Fons ascendebat à terra. Gen. 2. 6. Ex paradiso fons scaturit, à quo sensibiles fluvij emanarunt. A mensa hac prodit fons, qui fluvios spirituales diffundit. Juxta hunc fontem non steriles salices germinant, sed arbores coelum ipsum attingentes. Si quis astat, ad hunc fontem se conferat; & recreabitur. Mundat squalorem, & sordes; aestus mitigat non solares; sed quos ignita sagitta imprimunt. S. Chrysol. hom. 45. in Joan.

Respexit Dominus ad Abel. & ad munera eius. Gen. 4. 4. Ideo placuerunt Deo munera Abel, quia ipse placuit. Rupertus l. 4. c. 4. in Gen. Sacrificium Abel ait, esse figuram Eucharistia. Cornelius hic.

Dominus precedebat eos - per diem in columna nobis. Ex. 13. 21. Quæ est nubes, quæ præcedit veros Israelitas? nisi verissimum, & sanctissimum corpus tuum, quod in altari sumimus; in quo velatur nobis altitudo dei, immanitas majestatis tuæ: cujus & calorem, & splendorem, mortalis infirmitas sustinere non posset; nisi mediatrix nubes interposita, & ardorem temperaret desuper, & tutam subtus se viam præmonstraret. Drogo. Ostiens. ferm. de Sacr. Dom. Pass.

Et sanguinem vva meracissimum. Deut. 32. 14. id est, sanguinem Christi Filij Dei biberet sacrosanctum. S. Rupertus Abb. in Deuter. l. 2. c. 7.

Elegit sibi quinq; limpidissimos lapides. 1. Reg. 17. 40. David sumit lapidem limpidissimum, cui dicitur nomen Domini in sculptum fuisse. Candor petrae representat candorem, & cætera accidentia, Hostia: nomen significat veram, & sacramentalem præsentiam Christi Salvatoris. Hugo Card. hic.

Et levavit pallium Elia. 4. Reg. 2. 13. Elias melotem Discipulo reliquit. Filius autem Dei ascendens suam nobis Carnem dimisit. S. Chrysolomus hom. 2. ad pop. Antioch. Ecce sublati es: amplius te tuus non videbit Elizaus. Remansit tamen ei pallium tuum in memoriam tui; ut præsentia tuæ dolorem ejus semper & augendo leniat, & leniendo augeat. Hoc sumite, ait, in mei commemorationem. Hoc est Sa-

cramentum Corporis tui; quod sumimus in commemorationem tui, donec venias. Pallium tuum, est Caro tua; quæ vestitus ad nos processisti. Drogo Ostiensis antè citatus.

A fructu frumenti, vini, & olei sui multiplicati sunt. Psalm. 4. 8. Fructum frumenti ad Sacramentum Corporis Christi; fructum autem vini ad Sacramentum Sanguinis Christi; fructum verò olei ad unguentum Spiritus Sancti, referre possumus. S. Bonav. Spec. B. Virg. c. 12.

Super aquam refectiois educavi me, animam meam convertit. Pl. 22. 2. Divinissima Eucharistia, aqua est refectiois. Vel, ut habet Hebraea vox quietis aqua; quæ lassum, sitibundum, & mœrentem, reficit, erigit, & tranquillum reddit. Ludovicus de Ponte in Cant. 5. Exhort. 21. §. 3.

Altaria tua Domine virtutum. Pl. 83. 4. Nostri nidi, & cubilia, & bonorum fructus tua sancta Altaria sunt: apud illa enim, velut pulli hiantes, divinum, & salutarem, cibum à te percipimus. B. Theodoretus hic.

Lectulus. Cant. 1. 15. pulcherrimus floridus, & umbrosus, Eucharistia. *Lectulus* etiam *nofter* dicitur: quia, dum ipse intrat nos commoratur, nos etiam in ipso quiescere facit, *in me manet, & ego in eo.* de Ponte hic Exhort. 15.

Sub umbra illius &c. Cant. 2. 3. Sicut Caro Christi umbra est Divinitatis, illam nobis attemperans; ita tegumentum ac cidentium panis, & vini, post consecrationem umbra est splendidissimi Corporis, & Sanguinis Christi; nobis illa attemperans, ut sint apta nostro cibo, & potui, Idem hic Exh. 28. §. 1.

Ferculum. Cant. 3. 9. Divinitatis est Humanitas Christi. Hæc enim est quasi lectica, in qua recumbit, & quiescit Deitas Verbi, ait Philo Carpathius. Utriusque verò Ferculum est Eucharistia: in qua tota Christi Deitas, & Humanitas, continetur, & in supplicationibus circumfertur, ad Christi gloriam, & Fidelium devotionem. Ferculum hoc factum est de lignis Libani, id est, purissimo sanguine B. Virginis omnis corruptionis experte. *Libanus* enim Hebraicè idem est, quod *candor*, candida puritas. Columnæ argenteæ sunt Christi sapientia, eloquentia, vis dicendi, & prædicandi, instar argenti sonora, & efficax.

Reci-

Reclinatum aureum sunt septem dona Spiritus Sancti; quae super Christum requiescere docet Isaïas c. 11. 12. ac vicissim in iis quasi reclinatus requiescit ipse. Ascensus purpureus, est sanguineus Christi sudor, passio, mors, & martyrium. Cornelius hic. Ferulum imputribile fecit sibi Pacificus noster; corpus incorruptibile aptans sibi; in quo salutis epulas ministraret. Sanctus Bernardus serm. 5. in Vigil. Nativ.

Candidus, & rubicundus. Cant. 5. 10. S. Gregorius Nyssenus hæc verba refert ad Carnem, & Sanguinem Christi, pro nobis assumptæ. Candidus propter carnem; rubicundus propter sanguinem. de Ponte hic Exh. 19. §. 3.

Ex Novo, & Patribus.

Centuplum accipiens. Matth. 19. 29. Ipse est panis Angelorum; panis divus, panis quotidianus. Hic est, de quo nobis promissum est, quia centuplum accipiemus in hoc Saeculo. Sanct. Bernardus serm. 1. Dom. 1. Epiph.

Adurize vitulum saginatum. Luc. 15. 23. Vitulus saginatus, qui ad poenitentis immolatur salutem, ipse Salvator est: cujus quotidie carne pascimur, cruce potamur. S. Hier. hom. 146. de filio prodigo.

Granum frumenti. Joan. 12. 24. Caro illa unum erat granum frumenti; quod, antequam cadens in terram mortuum fuisset, nunc, postquam mortuum est, crescit in altari, fructificat in mentibus, & corporibus nostris: & ascendente magno, & divite, Domino mellis, terram fructiferam, in qua crevit, secum vehit in horrea caeli. Rupertus de Divina. Offic. 1. 2. cap. 11.

Ego sum vitis. Joan. 15. 1. Cur se hic Christus comparaverit viti, causa est, quod recenter Eucharistiam instituerat, ac sub specie vini Apostolis sanguinem suum bibendum dedit. Cornelius hic. Prætermisit alias arbores, vitis duntaxat imaginem fumens: quod ex illa lificans, & calefaciens, fructus exit; ex quo jam sanguinem suum fecerat, & propinaverat Discipulis. Et nullius arboris fructus aptior potui, quam qui procedit ex vite. Et nullus potus sublimior, quam sanguis, qui processit ex latere; quem sumimus in fructu procedente de vite. Sim. Cass. 1. 7. c. 45.

Dabo illi calculum candidum. Apoc. 2. 17. Est calculus ipse lapis pretiosus, & gemmeus; quem Sanct. Hieronymus ep. 143. ad Damasum, carbunculum vocat; cuius meminit Isaïas cap. 6. 6. representatque Christum in Eucharistia. de Ponte in Cant. 1. Exh. 15. §. 2. Vide Cornelium à Lapide II. 6.

Sol in fracturis speculi integer. Lem: Et in fragmentis integer. Christus in Sacramento per partes manducatur, & manet integer. Totus in caelo, totus in corde tuo: totus in fracto, totus in integro. Hugo à S. Vict. de anima 1. 3. c. 5. Picinelli.

Polyant. b. Sac. Tom. 1.

§. II.

Eucharistia vocatur vita, & vivificat.

In sudore vultus tui vesceris pane, donec revertaris in terram, de qua sumptus es. Gen. 3. 19. Vatablus legit: *vesceris pane tuo.* Nota, *pane tuo.* Terrenus panis mortem non abscondit; imò salutem, corporisque vires, paulatim, dum enutrit, comminuit. At caelestis Christi panis morbos, & mortem, arceat. *Vesceris pane tuo*, ut in pulverem redigaris: nam meo vicissim contra mortem medicamen haberes. Naxera in Appendiculo de Sac. Euch. §. 13.

Ubi cumq; fuerit corpus illic congregabuntur & aquila. Matth. 24. 28. Habet Ecclesia aquilas suas sibi ad obsequium electas: de quibus in Evangelio Dominus, *ubi fuerit corpus &c.* quia ubi Passio Christi celebratur, & Corpus immolatur nostræ salutis; ibi aquila caeli adgregatur quasi ad escam, & adveniunt: ut de morte Carnis ejus vitam, & refectionem, recipiant perpetuæ futuritatis. S. Paschasius in Thren. 1. 4. c. 4.

Tenens manum ejus clamavit, dicens: puella surge, & jussi illi dare manducare. Luc. 8. 54. Hac de causa exsuscitandis mortuis, non solummodo verbo, & imperio, ut Deus, utebatur; verum etiam carnem suam, quasi cooperatricem, nonnunquam adhibebat. Ut ostenderet; carnem quoque suam, quoniam sibi conjuncta est, vivificam esse. Sanctus Cyrillus in Joan. c. 14. l. 4. apud Naxeram citatum.

Qui manducat meam carnem - habet vitam æternam. Joan. 6. 55. Patres in Concilio Nicæno vocarunt Eucharistiam *symbolum Resurrectionis.* Multus est in hoc argumento Sanct. Irenæus l. 4. cap. 34. probans, futuram corpoream resurrectionem vel ex eo, quod corpora nostra hic excipiant Carnem vivificantem. Petrus Doultreman de amore div. l. 4. c. 4.

Panis Dei est, & dat vitam Mundo. Joan. 6. 33. Eucharistia senem Mundum vivificat, & renovat. Dum in domo Abrahæ, & Saræ, convivium celebratur, ubi Deus adest, fit illa promissio: *habebit filium Saræ uxor tua.* Gen. 18. 10. Bæza t. 3. l. 14. c. 10. §. 9.

Ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur. Joan. 6. 50. Manna in deserto datum Israelitis ibi reliquit sepultos: panis autem vivus, *qui de caelo descendit*, ut in hujus vitæ deserto homines pasceret; non reliquit hic sepultos, sed in patriam caelestem ducit, similiter ibi satianos. Idem ibidem §. 23. Quia per cibum vetitum mors in ultione fuit, & in privatione vita; per cibum caelestem depellitur horrida, & odiosa, mors; & vita optata redditur: dum servator obedientia de sumendo, prout in vetito inobedientia est servata. Sim. Cass. 1. 11. cap. 16.

Xxx 2

Fin.